

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 16963-06-25 מרשק נ' בן דוד ואח'

לפני כבוד הרשמת הבכירה קרן כ"ץ

התובע: איליה מרשק

נגד

הנתבעים: 1. אלון בן דוד
2. רשת מדיה בע"מ

פסק דין

משהובא פרוטוקול הדיון המתומלל לעיוני, ומשצפיתי שוב בסרטונים (המזכירות העבירה אלי מן הארכיב את ההחסן הנייד שהגיש התובע עם כתב התביעה) ניתנת הכרעתי זו. לפני תביעה על סך 38,900 ₪ לפי חוק איסור לשון הרע והפרת זכויות יוצרים, בגין כתבה שפורסמה אצל הנתבעת 2 בטלוויזיה, והוגשה ע"י נתבע 1.

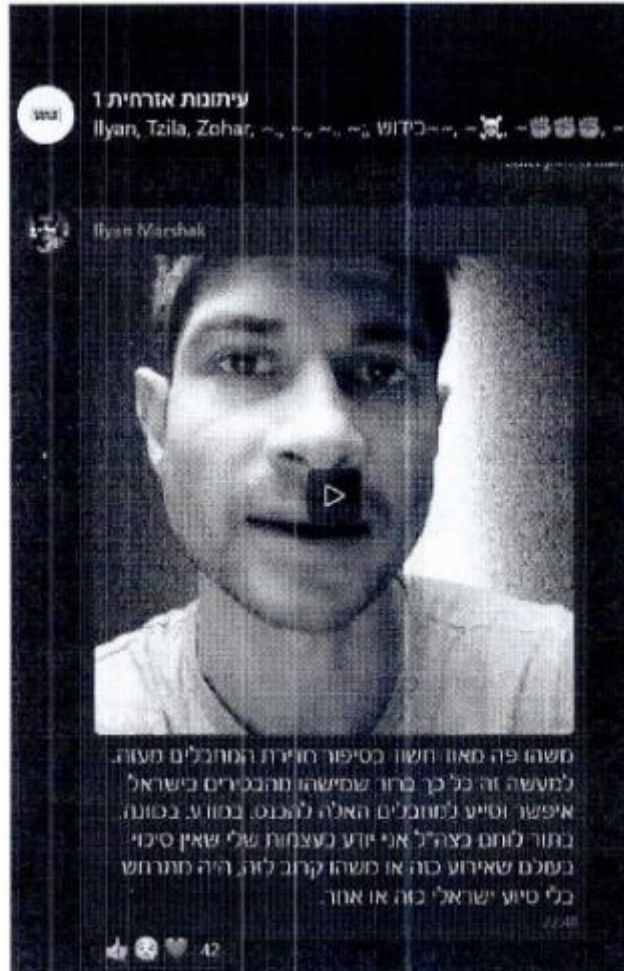
להלן יובאו עיקרי טענות התובע בכתב תביעתו ובכתב התשובה לכתב ההגנה:

1. התובע, עיתונאי עצמאי ומייסד מיזם "עיתונות אזרחית", פרסם ביום 7.10.23, בקבוצות ביישומון הווטסאפ של מיזם "עיתונות אזרחית" (שמנו ביחד כ-3,000 אנשים), את תמונתו בצירוף המלל: **"משהו פה מאוד מאוד חשוד בסיפור חדירת המחבלים מעזה. למעשה זה כל כך ברור שמישהו מהבכירים בישראל איפשר וסייע למחבלים האלה להיכנס. במודע. בכוונה. בתור לוחם צה"ל אני יודע בעצמות שלי שאין סיכוי בעולם שאירוע כזה או משהו קרוב לזה, היה מתרחש בלי סיוע ישראלי כזה או אחר."** צילום המסך של המלל, כפי שפורסם, צורף לכתב התביעה כנספח 1 ומצורף גם כאן. התובע גם אישר לחברו, סמיון גורפמן, להפיץ את תמונתו עם המלל שלו הנ"ל ברשתות החברתיות של סמיון לשם קבלת חשיפה מוגברת.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 16963-06-25 מרשק נ' בן דוד ואח'

2. כמו כן פרסם התובע בקבוצות הוואצאפ בסמוך לתמונה סרטון וידאו המציג אותו אומר: **"בואו נעשה את זה פשוט, במדינת ישראל יש מלא חיילים ולוחמים, אם מישהו מכם אי פעם ראה ושמע כישלון כזה חרוץ של כלל חילות צבא הגנה לישראל והשב"כ והמודיעין, אם מישהו אי פעם ראה כזה דבר, שקורה בטעות. אני אשמח מאוד שתשלחו לי איזושהי הודעה ואני אשמח מאוד שתגידו לי אם גם אתם מרגישים אולי שמישהו פתח את השערים לחמאסניקים האלה. שמישהו אפשר להם להיכנס. בין אם בהתעלמות ובין אם בסיוע ישיר. זאת לא טעות חברים, לא יכול להיות שכל מעטפות ההגנה קורסות, אלא אם מישהו מתוך ישראל גרם לזה לקרות במתכוון. אשמח לשמוע את הדעות שלכם כי משהו פה מאוד מאוד לא ריאלי. משהו פה מאוד חשוד".**
3. ביום 9.10.23 בסביבות השעה 22:00, פורסמה אצל נתבעת 2 כתבה במסגרת שידור חדשות "פריים טיים", שאורכה היה כדקה וחצי, בה הוצגה תמונת הפנים של התובע ואליה

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 16963-06-25 מרשק נ' בן דוד ואח'

הוצמדה כותרת: "פייק מסוכן" מלל בכתב גדול ומודגש "פוסטים מסיתים שמקבלים מאות אלפי שיתופים, בזמן שמתונו מוטלים לפנינו. בלתי נתפס". במהלך שידור הכתבה, לאחר שהוסרה תמונתו של התובע, נאמרו המילים הבאות: "פייק מסוכן", "מאשימים את התצפיות", "מאשימים את צה"ל ואת השב"כ" ו-"ישראלים שטוענים שאנשי כוחות הביטחון סייעו לחמאס". וכן "להצביע על אנשים מתוכנו כעל בוגדים – זו בגידה", ו-"מי שמשתף את ההאשמות האלה – משתף פעולה עם האויב". מילים אלו לפי כתב התשובה של התובע הקשורים לבגידה ושיתוף פעולה עם האויב, למרות שפורסמו לאחר הופעת התמונה שלו מהווים קישור שלו באופן ישיר למלל הזה ולכן ביטויים אלה מהווים לשון הרע כלפיו והכפשה, ולא משנה ששמו של התובע לא הוזכר בכתבה. התובע צירף את נספחים 2, 3 ו-4 כצילומי מסך מתוך השידור וצילום מסך מתוך השידור בו מופיעה תמונתו. אני מצרפת את הנספחים גם כאן.

נספח 2:

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 16963-06-25 מרשק נ' בן דוד ואח'

נספח 3:

נספח 4:

4. תמונתו של התובע, שפורסמה בכתבה במשך 27 שניות מתוך דקה וחצי, נלקחה מסרטון הווידאו בו הוא מופיע, יחד עם המלל שהוצמד לסרטון, בכתב קטן ולא קריא.
5. הנתבעים הציגו במהלך הכתבה את תמונת התובע, ללא ציון שמו, וללא פרסום הסרטון המקורי במלואו.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 16963-06-25 מרשק נ' בן דוד ואח'

6. התובע מלין על כך שהנתבע 1 לא פנה אליו לפני פרסום הכתבה בכדי לקבל את עמדתו של התובע. בעניין זה הפנה התובע בכתב תשובתו לסעיף 15(2) לחוק איסור לשון הרע ולדני"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך, פ"ד סז(1), 739 עד 740, כמו גם החובה של המפרסם לאמת את העובדות טרם הפרסום. לכן היה על הנתבעים לפרסם גם את סרטון הווידאו במלואו. עוד מלין התובע, כי הנתבעים פרסמו את תמונתו עם אמירות שמעולם לא טען, דבר שלשיטתו יכול, באופן סביר, להביא למצב שאנשים הצופים בכתבה ייחסו את האמירות אליו.
7. בנוסף הפרו הנתבעים את זכויות היוצרים של התובע כשפרסמו את תמונת הפנים שלו ללא אישורו תוך שהם עושים בה שימוש אסור למטרה מסחרית לעשיית עושר ובמטרה לפגוע בו.
8. בנוסף לשידור האייטס בערוץ 13, פרסמה אותו הנתבעת 2 באתר שלה כחלק ממהדורת החדשות המרכזית ובאתר שלה ככתבה נפרדת תחת הכותרת, "פייק מסוכן: ההאשמות חסרות התקדים נגד שב"כ וצה"ל ברשת".
9. התובע טוען כי הוא לא הזכיר את המוזכרים באייטס ולא כינה אותם בוגדים. הנתבעים כינו אותו בשידור חי במהדורה המרכזית: "בוגד, מסית ומשתף פעולה עם האויב". ובכך הנתבעים נטלו לעצמם את תפקיד המאשים, השופט והתליין. מדובר בנקמנות ושמו את התובע מטרה ללעג ולשנאה. כמו כן טוען בכתב תשובתו התובע שבשום מקום לא האשים את צה"ל ולכן לא עומדת לנתבעים טענת אמת בפרסום או עניין ציבורי, גם אם התופעה הכללית של תיאוריית קונספירציה היא בעלת עניין ציבורי... (ראו: סעיף 15 לכתב התשובה).
10. למרות שהתובע פנה לנתבעים באמצעות מכתב התראה להסיר את הקטע הפוגעני, הנתבעת 2 התעלמה ממנו. התובע מבקש פיצוי בסך של 38,900 ₪, להסיר את האייטס מכל ארכיון או מכל מקום אחר בו הוא מוצג ו/או מאוחסן ולשלם לו את הוצאות המשפט ואגרת המשפט.

להלן יובאו עיקרי טענות הנתבעים, כפי שמופיעים בכתב הגנתם:

11. התובע מציג את עצמו כצלם ועיתונאי עצמאי המייסד והבעלים של מיזם "עיתונות אזרחית". לפי אתר האינטרנט של המיזם, מטרתו להעביר תכנים אקטואליים, מאחר והמידע בערוצים המסחריים "לא אמין וממומן על ידי בעלי אינטרסים זרים". למיזם יש אלפי עוקבים בערוץ היוטיוב, עמוד פייסבוק ועמוד ברשת X. התובע מנהל קבוצות וואצאפ של המיזם, מפעיל פודקסט לאלפי אנשים. התובע גם פעיל באופן אישי ברשתות החברתיות בהן הוא משתף את תוכני המיזם לאלפי עוקבים וזוכה לחשיפה ציבורית רחבה. למרות זאת התובע מפרסם תאוריות קונספירציה רבות למרות שלאור האמור באתר האינטרנט

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 16963-06-25 מרשק נ' בן דוד ואח'

של המיזם, הדברים יפורסמו על בסיס ראיות מוצקות ומקורות אמינים. מדובר גם בתובע סדרתי.

12. ביום ה-7.10.23, פרסם התובע בקבוצת הוואצאפ את הדברים שפירט בכתב תביעתו. התובע הפיץ את תאוריית הקונספירציה וה"בגידה מבפנים" שגונתה באופן פומבי על ידי גורמי ביטחון בכירים והפיץ אותה גם ברשת X בפרסומים מהימים 16.10.23: **"השב"כ עובדים עם החמ"ס...למה מסובך להבין שממשלת ישראל והחמ"ס עובדים יחד?"**. וביום 21.10.23 פרסם ברשת X כי **"גורמים בכירים בממשל הישראלי והאמריקאי ביניהם נתניהו, מכרו את ישראל בשביל קמפיין צבאי"**.

13. הכתבה נשוא תובענה זו, עסקה בתופעת "פייק ניוז" (חדשות כוזבות) המופצת ברשתות חברתיות בנוגע לתאוריית "הבגידה מבפנים". תיאוריה זו, לפי הכתבה, מופצת על ידי ישראלים, וטוענת כי כוחות הביטחון והממשל ידעו, ואף שיתפו פעולה, עם פלישת ארגון טרור החמאס לשטח ישראל. החמאס טווח ביישובי עוטף עזה, וחטף מאות אזרחים. במסגרת הכתבה, הוצגו מספר דוגמאות לפוסטים המפיצים תאוריה זו ברשתות החברתיות, ביניהם פרסום התובע.

14. הפרסום בכתב אינו עולה כדי לשון הרע. התובע לא פירט את הביטויים והמילים בהן השתמש הנתבע ומהווים לשון הרע כלפיו. התובע הביא את הפרסום במלואו ודי בכך כדי לדחות את תביעתו. כמו כן, המבחן הוא אובייקטיבי ולא סובייקטיבי. מהו האדם הסביר מייחס לפרסום ותופס כפוגע. הפרשנות צריכה להיעשות כחלק ממכלול הדברים שבפרסום ובתוך התחשבות בהקשר הדברים.

15. בחינה אובייקטיבית של הפרסום, בהקשרו המלא, מעלה כי אין בו לשון הרע כלפי התובע. נתבע 1 ביקר, באמצעות הכתבה, את תיאוריית הקונספירציה המתהווה שעות לאחר אירועי ה-7 באוקטובר, ובעיצומה של לחימה, והביע את דעתו על פרסום ושיתוף פרסומים הנוגעים לתיאוריית הקונספירציה הזו, לשיטתו, והנזקים שעלולים להיגרם בעקבות שיתופים אלה. פרסומו של התובע הוצג כדוגמא אחת מני רבות, כששמו של התובע לא מוזכר בפרסום.

16. הנתבעים רואים בפרסום הכתבה כפרסום בעל עניין ציבורי, בעיקר כאשר התובע שם לעצמו מטרה להשפיע על השיח הציבורי באמצעות המיזם שהוא מפעיל.

17. הפרסום חוסה תחת ההגנות בחוק איסור לשון הרע. הגנת אמת בפרסום - סעי' 14. לעניין אמיתות העובדות, הנתבעים טוענים כי פרסום הפוסט של התובע הובא כהווייתו, במלואו, בהקשר הרלוונטי ובאופן מדויק. מדובר בפרסום בעל עניין ציבורי ברור, שהעלה למודעות הציבורית את התופעה של תיאוריות קונספירציה. ובפרט תיאוריית "הבגידה מבפנים" בימים שאחרי מתקפת ה-7 באוקטובר.

18. לנתבעים גם עומדת הגנת תום הלב, לפי סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע, עוד טוענים הנתבעים, כי מוטלת עליהם חוברה מוסרית, חברתית ומקצועית לבצע את הפרסומים, וכי

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 16963-06-25 מרשק נ' בן דוד ואח'

הם פעלו בהתאם לסטנדרט עיתונאי, סביר ומקובל. כוונתם לא הייתה לפגוע בתובע מתוך זדון, אלא להביע דעה לגיטימית ומתבקשת על תופעה חברתית פסולה – פרסום "פייק ניוז".

19. לשיטת הנתבעים, טענת התובע בנוגע לאי קבלת תגובתו אינה רלוונטית, מאחר ומדובר בפרסום ביקורת ודעה אישית, אשר חוסה תחת ההגנה של סעיף 15(6) לחוק איסור לשון הרע, ואין חובה משפטית לקבל את תגובתו של מושא הביקורת. לא מדובר באדם פרטי שנחשף על כורחו לזרקורי התקשורת. התובע לטענתו עיתונאי, שבחר מיוזמתו להקים מיזם תקשורתי, לפרסם את דעותיו ברבים ולהשפיע על השיח הציבורי. אדם שבחר להשתתף בשיח הציבורי ולהביע דעות שנויות במחלוקת, חייב להיות מוכן גם לקבל ביקורת ציבורית.

20. יש לדחות גם את טענות התובע לגבי הפרה לכאורה של זכויות יוצרים. תמונת פנים אינה מהווה יצירה לפי סעיף 1 לחוק זכויות יוצרים, ואינה עומדת בדרישת המקוריות בסעיף 4 לאותו החוק. השימוש לצורך דיווח עיתונאי, נעשה באופן מידתי וסביר ולכן עומדת לנתבעים ההגנה לפי סעיף 19 לחוק זכויות יוצרים "שימוש הוגן" וסעיף 22 לחוק.

דיון והכרעה:

21. האם הפרסום של הנתבעים מהווה לשון הרע, לפי חוק איסור לשון הרע, ואם כן – האם הפרסום זוכה להגנות המנויות בחוק?

22. חוק איסור לשון הרע מקפל בתוכו את האיזון והפתרון להתנגשות בין שני ערכי יסוד (תאד"מ (שלום ת"א) 68854-03-24 נתן נ' זכריה (פורסם ביום 6.10.2024)). ערכי היסוד המתנגשים הינם חופש הביטוי אל מול זכות האדם לשם טוב. כפי שנקבע ב- דנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך, סז(1) 667 (2014) "דומה שאין צורך להכביר מילים על חשיבותם של הזכויות והאינטרסים הניצבים משני צדי המתסר, הן מבחינת הפרט והן מבחינת הציבור והמשטר הדמוקרטי."

23. האיזון הראוי, כפי שהוא בא לידי ביטוי בחוק, הינו איזון אופקי. המחוקק, בבואו לנסח את חוק איסור לשון הרע, מכיר בכך שלצד החשיבות הרבה של זכות האדם לשם טוב, זכות שנמצאת בבסיס חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ישנה חשיבות ראשונה במעלה לחופש הביטוי וחופש העיתונות במשטר דמוקרטי.

24. ניתוח ביטוי בעוולת לשון הרע מונה ארבעה שלבים. בשלב הראשון, יש לבחון את משמעות הביטוי לפי הסתכלות אובייקטיבית של האדם הסביר. בשלב השני, יש לברר אם הביטוי נכנס להגדרת לשון הרע, על פי סעיפים 1 ו-2 לחוק. בשלב השלישי, יש לבדוק אם עומדת למפרסם הביטוי אחת ההגנות המנויות בסעיפים 13-15 לחוק. בשלב הרביעי, יש לבחון את הזכאות לסעד המתאים.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 16963-06-25 מרשק נ' בן דוד ואח'

25. הפרשנות האובייקטיבית של האדם הסביר נבחנת לא רק על פי המשמעות המילולית של המילים שאותו ביטוי משתמש בהן, אלא גם לפי ההקשר וכיצד האדם הרגיל מבין אותו ומה הוא קורא ולא קורא לתוכו.
26. סעיף 1(2) לחוק איסור לשון הרע קובע, כי לשון הרע הינו דבר שפרסומו עלול "לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחדים לו". הפרשנות שבית המשפט יבחן לאורה את הביטוי, היא הפרשנות האובייקטיבית של האדם הסביר בתוך ההקשר הרחב של הפרסום בכללותו.
27. סעיף 2 מגדיר את הפרסום, לעניין לשון הרע – בין בעל פה או בכתב (סעיף 2(א) לחוק), אם הייתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע (סעיף 2(ב)(1) לחוק). אין חולק כי הביטויים ששודרו במסגרת הכתבה בטלוויזיה הינם פרסום כהגדרתו בחוק, ועל כן לא אכביר במילים לעניין זה.
28. ההגנות המנויות בסעיף 13 לחוק איסור לשון הרע דנות בפרסומים מותרים. כלומר, המקום, ההקשר והדרך בה הביטוי מפורסם במצבים המנויים בחוק מקנים את ההגנה, ללא תלות בתוכן הביטוי או הפגיעה שהוא עלול להביא אליה.
29. סעיף 14 מונה את הגנת אמת בפרסום. הגנה זו באה מתוך הביטוי עצמו, ללא תלות באופן או דרך הפרסום. ישנם שני תנאים מצטברים הנדרשים להחלת הגנה זו. תנאי ראשון, על המפרסם להוכיח כי יש אמת בתוכן הביטוי. התנאי השני הוא כי היה בפרסום עניין ציבורי.
30. סעיף 15 מונה את הגנת תום הלב. הגנה זו ניתנת בשלל נסיבות.
- סעיף 15(4):
- "הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע (...). בקשר לעניין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות".**
- סעיף זה מתחלק לשלושה יסודות מצטברים: נושא הפרסום הוא בעל עניין ציבורי; תוכן הפרסום הוא הבעת דעה על התנהגות הנפגע; הפרסום נעשה בתום לב.
31. סעיף 15(6):
- "הפרסום היה ביקורת על יצירה (...). שהנפגע פרסם או הציג ברבים, או על פעולה שעשה בפומבי, ובמידה שהדבר כרוך בביקורת כזאת – הבעת דעה על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה יצירה או פעולה".**
- סעיף זה עוסק במקום הפעולה של הנפגע, ההגנה חוסה על המרחב הציבורי בו פועל הנפגע, לעומת המרחב הפרטי. הרציונל של הסעיף הינה כי פעולות שנעשו בפומבי מטעם הנפגע הינן מושא לביקורת עניינית לגיטימית.
32. לכל אלה מתווספים שיקולי מדיניות משפטית, המעניקים משקל גבוהה להגנה על חופש הביטוי בשיח הפוליטי בדמוקרטיה ליברלית (ת"א 54587-08-23 ביטון רוזן נ' הייטק למען הדמוקרטיה בע"מ (פורסם ביום 13.11.2025)).

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 25-06-16963 מרשק נ' בן דוד ואח'

33. לעניינינו, התובע פרסם את דבריו באופן פומבי, במסגרת מיזם "עיתונות אזרחית". הפרסום הגיע לכ-3,000 אנשים חברי קבוצות ביישומון ה"ווטסאפ" שלו. אף אישר לחברו לפרסם את הסרטון ולהפיצו ברשתות החברתיות (עמ' 2, שורה 21 לפרוטוקול). משתמע מכך כי התובע התכוון להשפיע על הציבור. בע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו(2), 607, 621 (2002) בית המשפט העליון דן בהגדרת "דמות ציבורית": "דמות ציבור היא דמותו של מי שיש לו נגיעה לענייני ציבור והשפעה עליהם במידה זו או אחרת, וההגדרה הקונקרטית כרוכה בנסיבותיו של כל עניין". לאור זאת ניתן גם לראות בתובע דמות ציבורית.

34. כעת נבחן את הביטוי של הנתבעים נשוא התביעה דנן. לשם כך, יש לבחון לא רק את האמירות הקונקרטיות שנטען לגביהן כי הן מהוות לשון הרע, אלא את הכתבה בכללותה, וההקשר הרחב בו נאמרו הביטויים הפוגעניים לכאורה.

35. הכתבה ערוכה ככתבת דעה – נתבע 1 עומד במרכז בין שני מצגים גדולים, על המסך. כאשר על מצג אחד מופיעים צילומי מסך של תגובות ברשתות חברתיות, תמונות פנים, אחת מהן של התובע, ותמונה של לוחמים; ועל הצג השני מופיעות כותרות מתוך המונולוג של נתבע 1. הכתבה כולה נסובה סביב המונולוג, דבר המדגיש לצופה הסביר כי מדובר בדעתו של נתבע 1, ולא בעובדות המובאות בתוך כתבה חדשותית "רגילה".

36. תמונתו של התובע מופיעה בתוך מכלול תמונות, ומוצגת עם מלל אותו התובע עצמו אישר כי כתב. בכך שהתובע אישר את הפצת התמונה עם הכיתוב שלו והסרטון שלו ברשתות החברתיות, הוא חשף עצמו ואת דעותיו לביקורת לגיטימית בשיח הציבורי והפוליטי. התבטאויות התובע נוגעות בעניינים שבלב המחלוקת הציבורית, והסרטון שלו והתמונה עם הכיתוב שלו פורסמו ברגעים בהם כלל רגשות הציבור געשו מאירועי ה-7 באוקטובר.

37. הצופה הסביר מבין את הביטויים החריפים מצדו של נתבע 1 כמביעים את רגשותיו ותחושותיו האישיים לאור התנהגויות דוגמת התנהגותו של התובע. המילים אותם אמר "בגידה ברוח הישראלית" ו-"משתפים פעולה עם האויב" באו ממעמקי ליבו של נתבע 1, ולא נאמרו בעקבות סקירה עיתונאית של העובדות בשטח. כל צופה סביר מבין כי מדובר בביטויים ציוריים נוקבים ולא בהאשמות עובדתיות/משפטיות. בעניין זה ראו את הביטויים שלגביהם טען התובע שמהווים לשון הרע בנספח 3, למרות שלא צורפו לתמונתו ולא התייחסו אליו ספציפית, אלא לתופעה. המילים:

"להצביע על אנשים מתוכנו כעל בוגדים- זו בגידה. מי שמשתף את האשמות האלה- משתף פעולה עם האויב."

המילים מגיעות בתוך הקשר של אמירת דברים, הבעת דעה וביקורת. ברור גם לצופה הסביר שלא מדובר בעובדה או בטענה כי נעברה עבירה בגידה פלילית במובן המשפטי לפי חוק העונשין. לא מדובר בהעברת חומר סודי ומסווג לאויב במובן הפלילי וגם לא נטען כי התובע או כל מישהו אחר ברשת העביר חומר מסווג וסודי לאויב. מדובר על פרשנות לאמרות ולכן גם הצופה הסביר מבין שמדובר בביטוי ציורי. לכן הביטוי ופרשנותו אינו

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 16963-06-25 מרשק נ' בן דוד ואח'

מהווה לשון הרע בהתאם להגדרה בסעיף 1 (2) לחוק איסור לשון הרע. די בכך כדי לדחות התביעה, אך למרות זאת, אמשיך לבחון את יתר טענות התובע, העיקריות ולא את כולן, לאור ההלכה בעניין רע"א 478/88 בקר נ' שטרן, פ"ד מב(3), 680.

38. ברע"א 817/23 עמותת חוזה חדש נ' זוהר (30.5.2023) השופט סולברג קבע כי "על הספקטרום שבין הביטויים המהווים לשון הרע, לבין אלו שאינם כאלה, ברי כי פרסומים שיאופיינו כהבעת עמדה, ככלל, יהיו קרובים יותר לקוטב השני מאשר לזה הראשון". אמנם הבעת דעה כשלעצמה עשויה להוות לשון הרע, אך המדיניות השיפוטית נוטה להרחיב את חופש הביטוי העוסק בדעות, להבדיל מעובדות.

39. התובע מפנה ל-תק (ת"א) 56027-04-24 איליה מרשק נ' דרור גלברמן, שם נקבע כי שילוב קטע וידאו אחר של התובע בפרק דוקומנטרי בשם "הקרב על המוח – תעשיית השקרים" מהווה לשון הרע. קביעת בית המשפט לעניין גלברמן נובעת משילוב אמירותיה של דמות בעלת סמכות, ד"ר לירז מרגלית, חוקרת התנהגות בעידן הדיגיטל, ביחד עם תמונות מסרטון שפרסם התובע. התבטאויותיה של ד"ר מרגלית קרובים יותר לעובדה מאשר לדעה, מאחר והיא בעלת סמכות וידע והצופה הסביר ייטה להאמין לתוכן דבריה כלשון.

40. בעניין חוזה חדש נפסק, כי אין צורך להכריע בשאלה האם הבעת הדעה מגיעה לכדי לשון הרע, אם היא זוכה באחת ההגנות המנויות בחוק. הבעת הדעה חוסה תחת ההגנה בסעיף 15(4) לחוק – "הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לעניין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות". התובע שם עצמו בתפקיד ציבורי המבקש להשפיע על הציבור. לתובע יש גישה לכלים עיתונאים להביע את דעתו ולהגיב לביטויי הנתבע 1 דרך צינורות אלה – דרך המיזם "עיתונות אזרחית", דרך פרסום ברשתות חברתיות, דרך גישה לנתיבים תקשורתיים אחרים. אלו הם האמצעים המתאימים להתמודד עם ביקורת הנתבע 1 (עניין ביטון רוזן). "אין זה רצוי כי דיני לשון הרע ידחקו מן השיח צורות ביטוי ציוריות, אף לא כאלה הנעשות על דרך הגוזמה, כאשר הן חפות מיומרה להצגת עובדות" (עניין חוזה חדש)

41. באשר לשאלת תום לב הנתבעים, הנדרשת למענה על פי הסיפא של סעיף 15 לחוק, ניתן לענות עליה על ידי בדיקת נטל ההוכחה בסעיף 16(א) לחוק: "הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב".

42. מאחר וקבעתי כי גם אם הפרסום היה נופל תחת "לשון הרע", הוא זוכה להגנת סעיף 15(4) וסעיף 15(6) לחוק, נותר לבחון אם הפרסום לא חרג מתחום הסביר בנסיבותיו. הפרסום הגיע ימים ספורים לאחר אירועי ה-7 באוקטובר, בעניין שהוא בלב השיח הציבורי, ומשכך הרגשות העזים והטראומה שפקדו את המדינה כולה באים לידי ביטוי בביטויים בהם השתמש נתבע 1.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 16963-06-25 מרשק נ' בן דוד ואח'

דרך רגשות אלה גם הצופה הסביר ראה את הכתבה. אני סבורה, על כן, כי הפרסום לא חרג מתחום הסביר, בעודו מביע דעה על התנהגות התובע ואחרים באותם ימים, כתופעה.

43. באשר לסעיף 16(ב)(3) לחוק, המדבר על חזקה לחוסר תום לב אם (הנתבע) "הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהייתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15", איני סבורה כי חריג זה מתקיים בעניינינו, מאחר והפרסום נוגע אך ורק לדעותיו והתנהגותו של התובע, שלא הוזכר בשמו, כדוגמא אחת מיני רבות להתנהגות זו. בעניין זה אני גם דוחה את טענות התובע כי הפרסום של המלל מתחת לתמונתו היה באותיות קטנות ובלתי נראה. התמונה והמלל פורסמו על חצי מסך של הטלוויזיה בגודל גדול מספיק. אמנם בחצי הימני של המסך הופיעו אותיות יותר גדולות אך לא ניתן לומר כי לא ניתן לקרוא את דבריו מתחת לתמונה. לכן גם דבריו לא הוצאו מהקשרם אלא הובאו כפי שהם והם ניתנים לפרשנות ולביקורת.

44. באשר לטענה כי הופרו זכויות היוצרים של התובע, אף כי ספק אם התמונה של פניו והכיתוב למטה מהווים יצירה כלשון חוק זכות יוצרים, תשס"ח – 2007 (להלן: "החוק"), משום שסעיף 5 לחוק מוציא מכלל ההגדרה רעיון וחדשות היום ודבריו של התובע הם בהחלט רעיון שלו כי "מישהו מהבכירים בישראל איפשר וסייע למחבלים האלה להיכנס" ובהחלט היו בחדשות היום בערבו של ה- 7.10, ומדובר בנושא חדשותי מובהק, בכל זאת עומדת לתובע גם הגנת השימוש ההוגן בהתאם לסעיפים 18-19 לחוק. הסעיפים קובעים כי ניתן לפרסם גם ללא רשות מבעל זכות היוצרים ובלא תשלום תמורה, אם נעשה שימוש הוגן ביצירה. מתקיימת ההגנה של סעיף 19(א), לפיה נעשה שימוש לצורך ביקורת והבעת דעה ביקורתית לגבי דעתו של התובע. הדבר נעשה במסגרת דיווח עיתונאי, של הנתבע 1 שהינו הפרשן הצבאי של ערוץ 13. היקף השימוש היה מינורי ולא פגע ביצירה והשימוש שנעשה לא השפיע כלל על ערכה של היצירה. בעניין זה ראו ההלכות: ת"א (שלום בת ים) 28467-03-21 סיון אבן פניץ נ' הוצאת עתון הארץ בע"מ (נבו) (11.6.2024) ו- ת"א (שלום ים) 17639-07-22 שמאי גליק נ' קטי בר (נבו) (12.4.2024).

לאור כל האמור לעיל, אני דוחה את התביעה. התובע ישלם לנתבע 1 את הוצאות הדיון בתביעה זו, בסך של 2,000 ₪. בנסיבות העניין, ולפנים משורת הדין, אינני עושה צו להוצאות הדיון כנגד הנתבעת 2. רשות ערעור על פסק דיני זה בן 30 ימים לבית המשפט המחוזי.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים. ההחסן הנייד שהגיש התובע ימתין לו במזכירות עד ליום 27.12.25 שיגיע לאסוף אותו לאחר מכן ייזרק לאשפה.

ניתן היום, ז' כסלו תשפ"ו, 27 נובמבר 2025, בהעדר הצדדים.

קרן כ"ץ, רשמת בבירה

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 16963-06-25 מרשק נ' בן דוד ואח'

